

ним бюджетоутворюючим податкам в Україні — ПДВ, податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб.

Друга група студентів більш рівномірно розподілила свої побажання між теоретичним і практичним спрямуваннями, все ж таки віддавши перевагу першому. Крім того, студенти висловили побажання брати участь у дискусіях, дебатах тощо. Зокрема було запропоновано провести дебати з податкової проблематики між представниками різних академічних груп. В умовах дефіциту аудиторного фонду та вільного часу студентів, даний захід можна провести на лекційному занятті, що дасть організаційну можливість (час, наявність аудиторії) бути присутніми студентам всього потоку.

Отже, досвід показав існування різних когнітивних потреб для різних студентів, які цілком можна задовольнити, викладаючи таку різнопланову та широку за змістом дисципліну, як «Податкова система».

Припуляк Н. М., канд. екон. наук,
доц. кафедри фінансів підприємств

ТРЕНІНГ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТА ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

В умовах, коли в економіку включені не тільки матеріально-технічні засоби, а й увесь механізм виробництва знань, система вищої освіти як інститут духовного, професійного, інтелектуального розвитку особи, нарощення її творчого потенціалу повинна формувати таку сукупність знань і навичок членів суспільства, які були б спроможними забезпечити можливість їх доцільної діяльності в системі суспільного поділу праці. Для вирішення сформульованої задачі вітчизняні навчальні заклади зобов'язані дотримуватися загальних стандартів якості освіти та постійно їх підвищувати.

Одним з таких заходів є упровадження в навчальний процес сучасних інтерактивних методів навчання, в т.ч. тренінг-технологій.

Така активізація навчального процесу є особливо актуальною для курсів, що мають практичну спрямованість. І однією з таких дисциплін є «Фінансовий аналіз».

Важко уявити, щоб повноцінна підготовка фінансиста була можлива без «Фінансового аналізу»; адже ця дисципліна є фаховою і не безпідставно.

За допомогою фінансового аналізу вивчаються тенденції розвитку, глибоко і системно досліджуються фактори змін фінансових результатів, причин виникнення несприйнятливих ситуацій, обґрунтовуються фінансові плани, бюджети і управлінські рішення, здійснюється контроль за їх виконанням вивчаються причини відхилень і резерви підвищення ефективності використання фінансових ресурсів тощо. Це означає, що фінансовий аналіз є однією з функцій управління і тісно пов'язаний із фінансовим плануванням, прогнозуванням, фінансовим контролем, оскільки без глибокого фінансового аналізу неможливе виконання цих процедур.

Саме тому роботодавці здійснюючи підбір відповідних кадрів (бухгалтерів, фінансових, інвестиційних і ризик-менеджерів, фінансових контролерів, аудиторів та ін.) вимагають від них знань і вмій щодо проведення фінансового аналізу.

Однак незважаючи на це єдиною формою напрацювання студентами навичок практичного застосування отриманих ними теоретичних знань досі залишаються лише практичні заняття. А для підготовки конкурентоспроможних, компетентних, обізнаних фахівців цього явно недостатньо.

На непростимість такого упущення вже не один рік вказують і підсумкові оцінки знань і вмій студентів з дисципліни. За останній час вони помітно погіршилися, особливо після того, як з навчальної програми була виключена курсова робота з «Фінансового аналізу», яка також є унікальною формою напрацювання практичного досвіду вирішення конкретних фінансово-аналітичних завдань, оскільки виконується на матеріалах фінансової звітності реально діючого підприємства. За ефектом «ланцюгової реакції» таке необачне рішення негативно вплинуло і на рівень написання магістерських дипломних робіт, суттєво знизивши їх якість.

Сказане переконливо доводить необхідність включення в навчальний процес (особливо в межах викладання фахових дисциплін) більш широкого спектру прикладних і сучасних форм навчання. Цьому мають сприяти всі, хто зацікавлений у вдосконаленні організації процесу підготовки справжніх фахівців в університеті. Адже обрання саме такого вектору дій знаходиться в колі інтересів як: *держави*, яка має забезпечити (в т. ч. і за участю наших випускників) прискорення темпів економічного розвитку суспільства, розширення масштабів міжнародного співробітництва, зниження рівня безробіття; так і *студента*, який шукає шляхів до самовдосконалення, саморозвитку, кар'єрного успіху; а також *вузу*, який прагне

досягти європейського рівня, підвищити ефективність і конкурентоспроможність своєї освітньої діяльності, увійти за рейтинговими оцінками у число кращих університетів світу.

*Радзієвська В. М., канд. екон. наук,
доц. кафедри фінансових ринків*

ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ УЧАСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ЗАРУБІЖНИХ КОРПОРАЦІЙ»

Аудиторні заняття є не лише необхідною складовою навчального процесу, вони являються можливістю налагодження безпосереднього контакту між викладачем і студентом, відіграють важливу роль і в подальшій самостійній роботі студента.

Одним з можливих напрямів вдосконалення та розвитку аудиторної роботи є більш активна участь студентів в підготовці і проведенні аудиторних занять. З цього приводу дозволяє представити приклад щодо шляхів активізації участі студентів при проведенні лекційних занять з вибіркової дисципліни «Фінанси зарубіжних корпорацій» (для студентів IV курсу спеціальності 6508).

Дисципліна «Фінанси зарубіжних корпорацій» вивчає фінанси акціонерних товариств у країнах з розвиненою ринковою економікою та належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін за фаховим спрямуванням, що викладаються на бакалаврському рівні. Тому, основною метою дисципліни є формування у студентів системи знань про розвиток теорій фінансів корпорацій та їх практичне застосування. З огляду на це, головним завданням дисципліни є формування у студентів аналітичної системи знань щодо основних особливостей фінансів корпорацій і практичних навичок її застосування. Остання тема курсу «Діагностика фінансового стану корпорацій і мотивація фінансового менеджера в прийнятті рішень» дає, по суті, змогу узагальнити матеріал усіх попередніх тем. У зв'язку з цим, студентам, вже маючи певну теоретичну і практичну базу щодо опрацювання необхідного матеріалу курсу, пропонується самостійно підготувати і провести останнє лекційне заняття. Крім того самим студентам пропонується оцінити рівень участі кожного в підготовці і проведенні лекційного заняття на зазначену вище тему. Підготовка до лекційного заняття розпочинається, орієнтовно, за